

4143
Sjufalt igen

Det var en gång en präst, som en söndag; sin predikan ybrade, att di, som gav något åt andra, skulle få sjufalt igen. Det var många i kyrkan, men ingen uppmärksammade det så bra som klockarn. På måndagen gick han till prästen och sa: "Jag har hört pastorns predikan i går och jag har funderat på den. Jag har en so och den ska pastorn få." Det var en stor och grann ko och prästen tackade och tog emot. Vår svin klockarn kom med kon, kom prästen ut och sa: "Det var en stor och grann ko den här. Hon är bättre

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I

Aa 1738

"är alla mina, och vi ska ta och
sätta skällan på henne." Så skedde
också. Men på krädden gick klockarn
till hem till klockaregården, och efter-
som hon hade skällan, så följde pris-
teus alla spän med, och klockarn hade
mycket besöv iū få in alla åtta
och myjlka dom. Så komma inte kom
hem till prästgården på krädden, gick
prästen till klockarn och ville ha hin-
baka sna kor. Men denne ville inte
vara med om det och sa: "Pastorn har
ju själv sagt, att den som ger, ska få
självat igen. Det har jag fått nu. Jag
harade en, nu har jag åtta."

Då prästen hörde på det sättet
kunde få sina kor hinbaka, ville han,

att du skulle slå vad med varandra.
den som dagen därpå först skulle
hitta väga "go morron," han skulle
 få korna. Det var klockarn medan
 och strax efter midnatt morron
 därpå gick han upp och sätte sig på
 piästenens fönsterskyl. Vid 2-tiden
 kom piästen ut och tände sig om-
 kring. Men då han inget hag till,
 gick han ned till brygghuset, där
 en väga hölls och byckte på. Då
 piästen försömmat, gick klockarn
 ner från taket och gick och såg efter
 vad den hade för sig i brygghuset.
 Sen hörde han åter upp, och då piäss-
 ten fanns göra, vad han ville och kom
 och skulle gå in, skrek han till:

"Go morron!" - "Har du varit dämnar
länge?" sa prästen, då han fingo se
klockan. - "Jaha, jag har varit här
ända sen Moses gick in i Egypten,"
svarsade klockaren. - "Pytt, pytt," sa
prästen, "du får ta korna och alltihop."

Det var en gång en grått, don
och så gruvligt mår om mazon. På
den tiden höll di husförhör, och
den där prästen gick i vareudaste
stuga. Hans ålsklingsrätt var
viter gröt, och det rikste di om i
tugorna, dit han skulle komma
och taga dig, att di hade.

Få kom han en gång till en
anka, som hade en flicka och en gröt-
"kosa" i spisen. "Jämka upp hona,
och gröten häller sig varm," sa dä
prästen till gurman, "det här (fö-
hörl med flickan) det går snart för
dig."

Få vreden en bruspatron i
socknen, och han gjorde en gång hus-

fökhörskalas. Här fanns alla slags rätter. När di så hade ätit en stund, sa patron: "Det värsta är, att vi ingen mjölk har, så vi har kunnat koka gröt. Men vi har kökt märgårter i stället." Prästton, som hade väntat på gröt, hade ätit rätt av det andra och begagnad sig nu av ärterna, som var mycket feta. När di så hade ätit ärterna, kom grötboxan på bordet. Da var ju gästen redan inått men fick lov åta ända.

När di slutat åta, skulle gästen ligga krar och gjorde sitt med och varit så smöringom ensam i en kammarare. Men då där fela ärterna

och så prästen, di blev inte överens
och näi han så legat en stund, bör-
jade årtorna att verka. Prästen, som
inte beräknat årtornas verkan, skulle
släppa en "värpusl," men det blev
inte bättre än att han kom att
ligga och buda i sin egen soffring.

Ta) på morgon kom en
gråa upp med kaffe. Men grå-
tan betackade sig och ville hellre ha
en pipa tobak. Men så hände prästen
fält med pipskaffet i sängen, och pigan
varnade, hur det sörd till. Hon föd-
de och stoppade pipan och prästen
började att röka. Sen fick han
lära sig kläder av patron och di
fick skjutsa honom hem, och det

4143

andra, det fick di ta reda på
äst di ville.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Diktspelad
Finspongslan
Långtad
1927

Oppas till Andersson
4143 Per Åke Andersson
född i Sägen H. m.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Det var en gängen just, som var
mycket snål och svårt med vira
hjärtare. Litt hemman brukade han
med hjälps av tre drängar och två
vigor. Så en höst flyttade en av di gam-
la drängarna, och det kom en ny i stället.
Då det blev sommar och så års,
än di skulle sätta, skickade prästen
en surrord till drängarna och en
piga än sätta och räffa en äng, som
det var vanligt att tre skulle sätta
och en räffa på den. Mat sätt fick
di med sig. Då di så kom dit opp,
sn den nykomne! "Ni pustar väl
lite, innan vi börjar." - "Nej," sa den
äldste, "det känns du lagom gråtan!"

Emellerhid blev det som den nykomne
ville, och di justade till middag.

Mår di så hade ätit, sa den ungste:
"Nu sover vi middag." Så blev det,
och di sov middag längda till kvällen.
"Hur ska det här gå?" sa den äldste,
då dom skulle gå hem. - "Det blir
nå ändå nära rå," svarade bara den
ungste. En av drängarna rökte och
hade en tobakspong med sig. Så
kom di till ett ställe, där du härt
gjort av sig. Där fanns fullt med
torndyrar. "Har du inte tobaks-
pungen med dig?" sa den nye till
den andre. - "Ja här," svarade denne och
gav honom pungen. Den nykomne
flockade pungen full med torndyrar.

och stoppade den så^o. Fickan. När
 du kommit hem och satt och åt "näče-
 vord" kom prästen ut till dom och
 frågade, om du slutat ängeln. "Jahe,"
 svarade den nykomne, "det har vi
 gjort. Men har Tjärkeherden varit ute
 och gått; dag?" Fortsatte han, "För jag
 har hittat en stor young med pengar."
 Då sprang prästen ut och hämtade efter
 i sin rockficka och kom så tillbaka
 och sa: "Ja, jag har förlorat min
 penningspung." Och då dräungen drog
 upp tobaksfungen, sätter prästen, att
 det var hans. Han fick den, men
 dräungen sa: "Är det nu inte Tjärke-
 herdens penningspung, så ska varandra
 riksdaler rända sig; tomtyolar och

gräset på ängen rest sig.

När jristen så öppnade grungen,
hade torndyvlarna hädare att kom-
ma ut än in, och det blev fullt
med torndyvlar kring öronen på
jristen. Så kallade han till sig
den andra frigan och bad heml-
igt och se efter, om gräset rest sig.
Hon gick, och då hon kom tillbaka,
så kom än det rest sig utom vid
"let" och där hörde det på att
rest sig och det reste sig runt
krin hven hon var där.

Det var en gång en präst som ville
bla upp över sjön. Och då drängen
och pigan i gården just skulle över
sjön, fick prästen följa med. Då di
som till land och skulle resa sig, tog
drängen på pigan, och han körde
ut med "bakänner" så hon ställte
till prästen, som sätte i aktern, så
han ramlade i sjön. När han sät
kom upp, så han till drängen:
"När du tar på krimfalk, så ska
du ta både fram och bak, så får
Guds ord tänare vara i fred"

Det var en par västgötar, som
gick och sålde näskor. Den ene var
en förskräckligt stark, så ingen kunde
ta råg på honom. Så tröffades de
en gång i ett vägskäl. Då sa den
ene till den andre: "Det var tur, att
jag räddade dig, nu är vi inte rädda
för själv den onde." Det råkade en
fjärbrämme höra, och han tog och
tände eld på en fjärsumma och
rullade den ut för en bröce emot väst-
götarna. Då sa den ene: "Sing en
psalmastump!" - "Vad ska jag sjunga?"
"Sing: Vår Gud är oss en vädlig borg!"
"Han har må ha vädlig som delst, men
nu hoppas jag åt skogen."

Ett par västgötar kom en gang
in i en stuga, där det bodde en gub-
ba. Han hadde just ställt grytan av
elden, så den kokade ännu. Då
västgötarna fick se grytan stå och koka,
fridde di, att det var en gryta, som
kokade utan eld och ville köpa
den. Och eftersom di betalade bra,
så fick di den. Då di så blev
hungriga och skulle koka mat, ville
inte grytan boka, hur di än bar sig
ät. Till slut blev di arga och kastade
grytan i spön. Då den sprök, tog sida den
tippa i vatten, och den ene västgöten,
som fridde, att den kokade, utbrast:
"Du kunde du köpa, ditt är."

4143

Några rötgjilar skulle en
gång nästa dycket på en sjö. En
av dem hängde sig ned armarna
i ett träd, som hängde ut över
vattnet. En annan hängde sig
i fotterna på halsen och så undan
för undan. Till slut började det bli
för tungt för den, som hängt överst,
och han sa då: "Vänta ett tag, jag
näste släppa ett ögonblick ned, jag
spärrar i händerna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

A. 1250

Bellman
16.98

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

A 1317*

Det var en gång en skäning
som skulle gå åt Småland och fläss
Så mötte han en smålärning, som
gick och silde ast. Skäningen talade
om för den andre, att han var kom-
men för att seöva smålärningarnas
styrka och frågade, var han kunde
eriffr dom. Lärningen räddade
de honom då att gå till en stor
ek och hunka på där. Då han
kommit dit och gjort upp smålän-
ningens sitt honom, kom det ut
ett vos-tal välgetningar. Skäningen
zag hin både smutsiga och härlig, och
Hon slut spek han: "Flyg nöte så där
och stick utan passa slag!" Men inget

hjälpte, och han miste ta fin be-
ren. Dåm eftu kom han till en
bro, som gick över en å. Då miste
han en bren dyvel på bron. Da' gav
skäningen: "Jarn, din räckare, du
har bytt om rock; i gal var du gul
och i dag är du svart. Men går du på
bron, så går jag i ain. Och därmed gav
han sig ned i bråuet och gick över bred-
vid bron.

Det var en gång en gummam,
som var led vid sin grubbe o kallade
honom för "lura". Så en gång narrade
gubben gummam med sig ut på sjön.
Där tog han och bastsade henne i
syd övre häll; henne, så hon inte
sjökt till bottens. "Säger du lura
du?" frågade gubben. "Jaha, det
gör jag," svarade gummam. Gubben
droppade med henne litet till och
frågade likadant, men fick sam-
ma svar. Då droppade han ned
henne, så hon bara hade munnen
över vatten och frågade för bedje
gummen: "Säger du lura du?"
"Ja si längt jag lever," svarade gum-

4143

man. 4:e gången han frågade på
samma sätt, kunde hon intet
svara, ty hon var då helt och hället
under vatten, men hon sträckte
appfinogramma och gjorde som om
hon dröpte en bus.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
20

Kärninga mot skrämmen.

Det var en gång en kärning, som
var fört emot alla. Så rikade
hon falla i skrämmen ~~om~~ di draggade
länge och väl eftersom man kunde
inte hitta henne. Till slut sa gat-
ten: "Hon var alltid fört emot all-
ting, då jag kör, att hon har flutit
mot skrämmen." Di draggade
då s fram henne allra längst upp.

22

Det var en grön etnolitiskt, som
var ute på jakt. En av jägarna
såg en gruvligt illa. Honom ställde
di på en kolvbotten o där skulle
han stå, tills hanen kom. Så fick
dom opp en hare. Denne kom fram
till kolvbotten o satt sig där o
diz opp framtastarna. Skytten
fick se honom o så till honom:
"akta dig, min lille pojke, för
när konducer att skjutas skarpt
i dag!"

Haren lydde. — —

23

Det var en gång tre gifta mänster,
som var si goss varns, att ingen kunde
få dem varns. Den elake förtalte flera
gänger att få dem vinniga men det gick
inte. Men si visste den elake om en
kärning, som var omöjlig att ställa
till "i lett". Till henne gick han och
fråde om, att han förfiel alla möj-
liga medel utan att lyckas. "Vad är
du för en starkare, kan du inte göra
det?" tyckte Kärningen. "Nej, det kan
jag inte, kan du, du skall få en
nederlig nedergållning," sade den
onde. "Ja, det ska jag kunna," sa
hon och gick till huset runt o snabb
hemme, att hennes man begagnade

andra funtimmer. Hon ville inte ha
det men käringen intygade att, så var
förlustet. Mannen var bra så
knapig, att hon inte kunde miss-
tänka honom, "men jag ska lära
dig," sa hon, "hur du ska båa dig
at, för att han aldrig ska bygge sig om
andra funtimmer. Du behöver bara
skara av 2-3 hästar under halsen
på honom och sen ska han förla
dig tragen."

Sen gick käringen till manen
och sa, att gunnan hans ville ta
livet av honom. Han ville inte ha
det, men hon sa bra att honom, att
han själv skulle få sl., om hon inte
skulle komma med en räckniv i

handen o vilja skära halsen av
honom, sen han lagt ej.

På körren da mannen lagt
ej, kom hustrun med rökburen
från skära av honom de där histrioner
men mannen, som drodde, att hon
ville skära av honom halsen, sprang upp
o drog ihjäl henne.

Dan därpå kom den elstel tir
käringen med en pal skor med guld -
spänne, som han ville pi en kapp. Han
sa till henne att oppua och vänta
henne skorna genom förlöhet o s.a;
"Jag är interördig att già in under
ditt tak."

26

På den tiden, då Skam gick
högre nere, hände sig en gång, att han drog
vard med en skomakare och är fortast
"såla" till par stövlar. Den elakel tog så
lång tiden, att han fick lov sätta sig på
kyrkstolen. Skomakaren, som hade tagit lång
tid uttade först o hade allra vunnit.
Men nu rikkade Skams bekämpningskra-
mer så nära skomakaren, att han fast-
made o följde med, tills han tog emot
rönmen! Då den elakel nu inte kunde
få tiden igenom hålet, tog han en
harmare o drog till, under det han
sa: "Jag har ju en luns på träden."
O så var det ute med skomakaren.

Ostergötland
Finspångs län
Hällestads

Myr. Kyr. Andersson
4143 Box 25 Andersson

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

A 1157

4/8/1927 Det var en gång en bond, som lovade
sig att skam, om denne ville hjälpa
honom. Han fick hjälpen, men så en dag
kom den elake o skulle ta honom. Men
bonden var listig o bad honom lugna
sig ihlet. "Med din vänta, kan du ju
roka en pipa tobak," tyckte han,
"jag har fått en ny pipa." Det var skam
med på, o bonden kände in bössipan
mellan tapparna på honom och tryckte
av. Då sätta skam fyst en stund o sa
o han: "Det var en kraftig tobaks-
eld du har, har du mer av samma
ort?" - "10 pund," svarade bonden.
Därmed saj der elake o gick, o bonden
slapp tyckligt undan.

Björkstrand
Frugrönsgatan
Hässelstad

Yngv. Kyrk. Andersson
4143 Besök av Lantbruk

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

ppm 1927 Vid Berg (by i södra Hässelstad) hände det en gång längt sedan
att en kyrk. var sitt ock körd i åkern med en par otar o en ärde. På
om det var kom det en jätteflicka o tr. både kyrk. o otar o ärde i fr.
klädet. Hon var in det till sin mor o sa: "Titta, sticket grövel jag har
mittat." - "Det är bätt, att du här
sillbaka dom där," svarade modern,
"för det är dom, som ska efterträda
oss."

En bondgubbe i Berg, han
hette Bengt Danielsson föresten,
hittade en gång en skål vid "skern-
gårsjön" mellan Berg o Riksled.
Då han en dag kom o gick där
förbi, fick han se hela berget fullt
med silverpjäser. Han blev rädd
o sprang hem o tog folk med sig.
Men då de kom dit, var alt för-
sommat.

30

I Bråtstorps leode en gang en
fattig bondgubbe, som inte givit sitt kors
och kunde klara sig. Hvar han var
sig åt ville det inte gå, o intet kunde
han få låna några pengar heller.
Han gick till omed o funderade på
att lita dom ta, vad han hadde eftersatt
rent av ta hvet av sig. Men så kom
han till slut på en idé. — På Als-
torps äger, ni andra sidan banan,
finns det en högt berg, som kallas
Tadelknappen. — Där bodde på den
tiden en grubbe, som hette Enehorn.
Det gick Bråtstorps bonden o nuackade
ni berget o frågade, om grubben Ene-
horn var hemma. Det varade intillin

berget, att gubben var hemma. Bonden
frågade då, om han kunde få
låna pengar. Gubben svorade,
att inte vad han utan o frågade,
hur mycket han ville ha. Bonden
svarte, att man behövde ha mycket, men
att han också var belåten med litet.

Man behövde ha särskilt fina
par drägare. Då kommed Eusekorn, att
han skulle få låna pengar till en par
höstar. O si blev det en råmma i berget,
o pengarna kom fram. Båsttorps-
bonden lättsade förstis man frågade
om också: "Nå jag nu ska betala
igen dom, hur ska jag dåbara mig
ut?" - "Du behöver bara komma hit
o fråga efters gubben Eusekorn o sejga

"Är du ska betala igen länet, så
vår det en rämma i berget. Stippa
sen in dom där," svarade det initiativ-
berget.

"Vi gick dit först oppför förläts-
torpsbonden, o det drojde inte så långt,
förrän han kunde betala igen länet.
Han gick till berget o knackade på
och frågade ifter gubben Enekorn.
Då frågade det inne i berget, vad han
ville. "Ä, jag skulle vara här till
ni gubben Enekorn o betala igen
men jag lant, o vorede. Men
du svarade rösten i berget: "Gubben
Enekorn är död, så behåll din
penga."

Det var en gång en bond, som
vills o körde i åkern. Då han en gång
stannat för att justa o sätta pipplagen,
hörlde han en röst sige: "Det var
över, när vi fick äta; nu ska jag
gröra av et?" — "Ställ på hyllda
göm till mors," svarade bonden
o fort sätte åter ån körja o körde till
krallen. Då hane dan därpå kom till
stället, där han settit o justat den
fint, sij han något flänka o hitta-
de en silvertrigare. O på den stod
det ingravicerat: "Federlämning för
undervisning".

Härestids nr. 69.
uppt. G. J. Andersson
1927

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

vid Nullfussebacke fanns det
förr en myling. Så var det en, som
di kallade för "Asegosten", o han o my-
lingen di slogs en gång. Med di hälle
nästan bört, kom det en karl o gick
farbi. Nullfussmylingen kom då fram
för honom o sa: "Sag du, hur vi
"tätes", Per i Ekesgrinna o jag?" - "Ja,
det såg jag, "orrade denne, o du
tog rå, men du fick denna slaget."
Så fick han dom att ta röp igen, men
sen var det han, som tog till Grässes
ristoler, o som han kom hem o inför
dörren, kom det ett stort steublock o
slog i dörren.

"När Amers karta i Berg nu
appslättare vid Skattkumshyttan var
det en häring, som drog o gick igen ett
helt år. Då di hörde hemme, tog di
eldbränder från hyttan o kastade efter
hemme. Hm skrek då alldelens förskräck-
het o tog av vägen inåt skogen: så
höll dels på brenda kräle ett helt
år.

I Rösjötröpet trodde för inte si
länge sen en gubbe som hunde trolla
entifit ord di pistord

Een gang visade han emper rya
'lär"tjunner hängande på oxoket. Ja'
var det en, som gick förbi o trofjämmarna,
men si snart han fält tag i dom, fick han
stir dir, ändr tri gubben kom o hjälpte
"dåu" honom.

På en ö i Rösjön fanns det gott
om hallabräät. Så en dag sa gubben åt
pigan, som hette Maya, att hon skulle
gå o plocka åt honom. O om hon fick
se Isak (en flera almar lång orm), så
skulle hon inte bli rädd. Med hon skulle
inte få ta Rösjörens ungar med sig. Hon

sig också ormen flera gånger än vid
dom ena, än vid den andra kanten.
Men han rörde henne aldrig.

Ett gång made det kommit bort
fäi från gubben. Vi gick två dagar o
telle efter dom, men det var förgäves.
Mindå sa gubben: "Det nu var folk
eller kritter som tatt dom; innan
esta går ner ska di veta döda." - På
nien litade di också två ougar döda
i skogen. O man fridde, att det var dom
som tatt faran.

Ett morr om di Maria kom in
till gubben, var han uppe, fast det var
en riktigt dag att gång. Då kom fråga
vard som var fädd, svalde gubben: "Det står
en stackare mere vid minan medell koloni

o en harka på ryggen. Jag får loga
mer o hjälpa honom därifrån!"

I bland om mormarna, när
Maja kom in till gubben, hyste hon
sig se som skator, som flög i fönstren.
Men gubben sa att henne, att hon inte
skulle bli rödd, om hon fick se mätt.

Då gubben dog, odi skulle be-
grava honom, fanns inget kvar i kistan.
Di plökade i järnred, så det skulle
få lite synqd i den. "Den elake tog en
väl."

I Solberga fanns det en kvarn, som heter Amers. Han hylde en gång i sitt handen, så fingrarna rullade bort. Sen gick han omkring och sätte kvarnellen, varför han också fick hetas Kvarnellen-Amers. På vinterarna gjorde han inget utan gick bara omkring i gården. Han hyste inte men tog endast hantverk. Så kom han en gång till Joel, som var bor sin Amers; Väppa. Han stände fram nästan o härligare än Joel syster, som var med barn. Pajken, som hon nu födde, hade nästan precis likadana som Amers.

Östergötland
Finspångs församling
Mjölby
Joh. Å. 1900

Nydelas för. Audreas
4143 Sär. av Audreas
född i Söderan

Ute vid dör fanns det för en
stor grop, omgiven av en skank. Di
kallade den Sabbatsgropen. Där ligger
en begraven, som di kallade Sabbaten.
Det var en svin, som inte fick begrava
i kyrkogården.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

40

Daniel Jonsson o hans syster i
berg kunde bilda trolla. Så äkte di
ät kyrkan en julmorgon. Närdeu gick
om systern vid tortpussen (en släve
på vägen mellan Klinttorps o Ås, där det
äntid är smutigt). Då han äkt om,
stöps hans häst, men han äkte till
kyrkan ändå eftur en död häst. När
han kommit fram, tog han in i av
hästen befflet o gick in i kyrkan.

Men då han sen kom hem, tog han
av befflet o hästen slapp ögonblickligen
med död.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

42

Nid Herrfalsgrinden sij di on
gång tri mylingar dansa i skumpr
nolken.

Erlingsson
Finngöglar
Hästhol
1918

4143

Mrs. E. Anderson
Per. Lundström

För i världen fick man inte
läta elden stockna i en hus där en
barn föds. Den fick tv brima än
da frus tornet var digt. - Vid Kron-
faret i Hjernöys hade de en borbyping
som hette Nisse. Han var ju intressant,
än han kunde gå väl med juren.
Han hade djurlate o gick i präna o
galnade ej. Han levde, tills han blev
vitt gammal.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

43

Förr i världen trodde man, att di
drda kom o hängde sej på, när vi var
inte o äkte. Annars hara i Höjma
hade en dröng, som varit åt Finspång
efter myjl. I Trälhagen fick han
muskap, som hängde sej på, s i nästar-
na dröj, si di vill på att stupa.
Då han kom till Gammelstorp, där
Olstorpsviken tar av, gick det av.
O di stuppte det efter si med ens, s i
det var, som hade di riktigt skjutat
tin vägen.

Då Amers Petters förfället för
fjänte vid Hessmedstorp, låg han
in syns o mätade på skejtorn vid
Gästgivargården. Just da var en
gubbe, som di kallade Luven, död, o
di Amers Petter skulle åka hem sa
han: "Häng dej nu på huv, för jag har
det, som rör med dej." Ned det sanna
vrijade nästa an i dra andelens fö-
skräckligt. Det var luven, som hängt
sig in, o han slapp honom inte, förrän
han kom hem till Hessmedstorp.

Det var Douglas ni Hjernarps,
som gjorde Viborgska smällen. Han
läjde en häning åu inn i hopp en snöja
o tända eld ni den eftersom miss tid. För
åu få komme åu göra det, lärade han
komme vid förra döldag. Det fick
nu en orkni, ty då han tände på, flög
hon o ut i luften utom svenska,
som gjort mer sej i jorden.

Norrland
Tidsskriftet
Gällivare
Årg. 1927

Mrs. Yva Andersson
4143

Bor. av Anders Hansson
jordet i Söderåsen, H.s.n.

På sjön Ræren rörde sig ibland
en hästen en underligt oken, som fö-
ändrade sig så hoppigt som man kunn-
de med o åter öppnar ögat. Det
ska vara greve Douglas fiskare, som
går igo. Han kunde ta hvar mycket
fisk som helst o av vilken sort han
ville

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

47

Rusthållarnas värpe, Annars rikta
i Söderhult var en gång åt otur o sildle
axar. Som han var trudlös, hände
han gärne med sig tjuvmaträck.
Så var han rädd för frickjivar o
ta därfrå de treundratalappar, han
fått för exama mellan gärnekör-
na. När han gav på morsomhulle
åta sin maträck, kom han intå
ihj pengarna utan åt opp tide
dom o gärnekorna.

Hille Ottor kallade di endräng,
som tjänste hos Hansen i Berg. En kväll
skulle drängen gå upp till Brit-Emma
i Fålla. Da han gick, tog Hansen på
sig en svart hatt samt en vitt skjorta
med röda kläderna o gick upp till hort-
nissen o sätte sig. När drängen gick
hem gavrade o skrek han att han
ortnade. Men då han kom till hort-
nissen o fick se den vita gestalten,
som röde sig där inne i skogen,
blev det slut med musiken. Han sätte
sig att spela o sprang in hos Träggen
o skrek: "Ryck mig nu i grunden." - Var
han kom hem, var Hansen före komon.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

50

Törr rydde di in vistlok o pengar
(runt. 3 skhyer) i sisterna, som di
"tåna" barnet med.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

51

När man hängde, fick man
inte vänta hanken upp o ned,
så om en havande koinna kom o'
fick se det, hade man räkt att hugga
ned gårdes gärden, annars skulle
förfret få hummorna nedrända.

Man krodde också, än en barn-
sängskronna kunde sätta barnsvärken
på en man. Det riknade min farfar
ut för en gång. Och det släppte inte
förrän han krypit genom en hand-
låst och surit upp bygorna. Men
då fick också krönan, som satte
på honom värken, underlivet opp-
skurrt.

Törr i tiden brukade du brasta
eld efter liket. Så var det en gång en,
som hette Ljurovengren, som var född.
Då han varit ut, brastade min farfar
en eldbrand efter honom o.s.a.: "Du
kommer att Ljurovengren är förra,
där han är."

Det var också en ordspråk, när man
vico osmuss: "Vår du blir död, ska jag
kasta eld efter dej, så du inte kommer
igen."

Ag. sp. Andcens
Ställdst 1927

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
54

Dom brukade också tita den
döde få med sig en del saker
i symmetrihet brännvin i kistan. — Då
grevan på Sonstorp begravdes, la di
i käppen, pengar o brännvin.

Fjärr, mördare och själöspillingar
begrundes i kär.

Om det var bosun (mekare), som
skulle begrava sidan. Då en bosse, som
mette Per Lindahl en gång skulle begrava
en sidan, sätta han sig full o begravde
taket då däligt an dävren varnade det
och skrek.

På Harsmarka (omväga Bottnabö)
hänger delen storfjärr, som kallades Fik-
Olle, begraven. Härde hade haft sin
näste vid sjön Tron (Borggård).

Efter honom anföres följande talesätt:
"Om fir (lidet) det," sa Fik-Olle, när
man täljde röj ut ur spirkistan.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

56

Man frödde också, om di döde
hittil jultid, innan di andra kom.
När deras gudstjänt var slut, släcktes
ljuset och di levande fick tända.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

57

Om man ville ha reda på, vilka
som skulle dö under året, skulle man
ni julafton gå ut o tilla in genom
fönstret. Då som inte skulle leva
nästa år ut gälla kvarnslösa.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

58

Jom beteende var "utländs-
ka elden" (en sorts utslag) för mannen
spike naken ned till smedjan o blista
jä honom med bilgen.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

59

Man tog ben från kyrkogården
iin an förslabmed. Om man trädde
in vid sva ben under en lagård, dyr
alla djur under året.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

60

Fantimmer fisk ej röja vid en
vörra under "en visst tid", ty då blev
vössan skämd.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

61

Om man ville ha sur på
jakt, fick man ej gå under en lu-
tande träd, ej di tog det ej.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

62

Djur, som man svaröver, då
man sköt bort, blev frälsade o kunde
ej skjutas.

4143

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

63

Om en skytt ger sig ut, när
det är dags om man tar en kniv o
skär upp. De steg o vändes torvorna
opp o ned, han kan ej sätta magst

4143

Om en björn skint skaud, gai
voldormen bort, om man tar bränt
stål o svavel og i det till jaunder o
lägger bland haglou,

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

64

Då en bössa blev skänd, skulle
man klyra en rörm o sā skulle vade
skydden o västan därs igenom. Sen
skulle römen förbindas. Då den blev
läkt, var också bössan felfri.

Östergötland
Finspångsåsen
Häflestad
Maj 1927

4143
M. S. 25 J. M. Wiktorsson
Ade Berg Brastad
Bör. av Nils Lund Larsson
Fröslunda Singor

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

66

Om man ville ha sur att spela
kort, skulle man åta opp klöver
knekkt i kyrkdörren.